

T.C.
SANAYİ VE TEKNOLOJİ BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/19015

Sayı :E-75833232-610-6355892
Konu :Soru Önergeleri

GÜNLÜDÜR
02/12/2024

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi : 11.11.2024 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1527904 sayılı yazınız.

Bakanlığımıza intikal eden, Manisa Milletvekili Sayın Selma Aliye KAVAF tarafından tevcih edilen 7/19015 esas numaralı yazılı soru önergesinin cevabı Ek'te gönderilmektedir.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Mehmet Fatih KACIR
Bakan

Ek: Soru Önergesi Cevabı

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:4EE69494-8319-4510-9172-903DCD479F26

Belge Doğrulama Adresi:<https://www.turkiye.gov.tr/stb-ebys>

Mustafa Kemal Mahallesi Dumlupınar Bulvarı Eskişehir Yolu 2151.Cadde No:154 06510 Çankaya /ANKARA

Telefon :2015426

Bilgi İçin: Ayşe Neslihan GÜNDÜZ Uzman

Faks:2016103

e-posta:neslihan.gunduz@sanayi.gov.tr

Kep:sanayiveteknolojibakanligi.strateji@hs01.kep.tr

İnternet adresi: www.sanayi.gov.tr

MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN SELMA ALİYE KAVAF'IN

7/19015 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLAR

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'nın bağı, ilgili ve ilişkili kuruluşları olan Türk Patent ve Marka Kurumu, Türk Standartları Enstitüsü (TSE), KOSGEB, TÜBİTAK, Türkiye Uzay Ajansı, Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Kalkınma Ajansları, ülkemizin ekonomik ve teknolojik gelişiminde kritik bir rol oynamaktadır. Bu kuruluşların faaliyetlerinin sosyal güvenlik, sosyal politika ve sosyal hizmetler perspektifinden incelenmesi, toplumumuzun refah seviyesinin yükseltilmesi ve sosyal adaletin sağlanması açısından önemlidir.

Çalışanların sosyal güvenlik haklarının korunması, çalışma koşullarının iyileştirilmesi ve dezavantajlı grupların teknolojiye erişiminin artırılması, sosyal politikaların temel hedeflerindendir. Özellikle engelli bireylerin ve kadınların istihdama katılımının desteklenmesi, genç girişimcilerin teşvik edilmesi ve bölgesel eşitsizliklerin giderilmesi konularında atılacak adımlar, toplumsal kalkınmanın hızlandırılmasına katkı sağlayacaktır.

Ayrıca, mülteci ve göçmenlerin iş gücüne katılımının desteklenmesi, teknolojik yeniliklerin toplumun tüm kesimlerine ulaştırılması ve veri güvenliği ile kişisel verilerin korunması gibi konular, çağımızın gereklilikleri arasında yer almaktadır. Bu nedenle, Bakanlığınızın ve bağı kuruluşlarının bu alanlardaki çalışmaları hakkında detaylı bilgi edinmek, kamuoyu açısından büyük önem taşımaktadır.

Bu kapsamda;

Soru 1- Türk Patent ve Marka Kurumu çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının iyileştirilmesi ve çalışma koşullarının geliştirilmesi adına hangi adımlar atılmaktadır?

Soru 2- Türk Standartları Enstitüsü (TSE), çalışanlarının iş sağlığı ve güvenliği standartlarını yükseltmek için hangi politikaları uygulamaktadır?

Soru 3- KOSGEB tarafından, KOBİ'lerin çalışanlarına yönelik sosyal hizmetler ve sosyal güvenlik haklarının geliştirilmesi için hangi destek programları sunulmaktadır?

Soru 4- TÜBİTAK bünyesinde, araştırmacıların ve çalışanların sosyal güvenlik haklarının korunması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi adına hangi projeler yürütülmektedir?

Soru 5- Türkiye Uzay Ajansı, çalışanlarının sosyal haklarını ve güvenliklerini sağlamak için hangi önlemleri almaktadır?

Soru 6- Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)'nde çalışan işçilerin sosyal güvenlik haklarının korunması ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi için Bakanlığınızın denetim ve düzenlemeleri nelerdir?

Soru 7- Kalkınma Ajansları, bölgesel kalkınmayı desteklemek ve istihdamı artırmak amacıyla sosyal politika perspektifinde hangi programları uygulamaktadır?

Soru 8- Türk Patent ve Marka Kurumu, engelli bireylerin istihdamını artırmak ve iş hayatına katılımlarını kolaylaştırmak için hangi politikaları benimsemektedir?

Soru 9- Türk Standartları Enstitüsü (TSE), kadın istihdamını desteklemek ve çalışma hayatında fırsat eşitliğini sağlamak adına hangi projeleri yürütmektedir?

Soru 10- KOSGEB, genç girişimcilere yönelik sosyal hizmetler ve destek programları nelerdir? Bu programlar sosyal güvenlik sistemine nasıl entegre edilmektedir?

Soru 11- TÜBİTAK, bilim ve teknoloji alanında çalışan personelin sosyal haklarını korumak için hangi eğitim ve bilinçlendirme programlarını sunmaktadır?

Soru 12- Türkiye Uzay Ajansı, sosyal sorumluluk projeleri kapsamında eğitim, sağlık ve kültür alanlarında topluma nasıl katkı sağlamaktadır?

Soru 13- Organize Sanayi Bölgeleri (OSB)'nde çevre ve halk sağlığını korumak amacıyla sosyal politika çerçevesinde hangi denetim ve düzenlemeler yapılmaktadır?

Soru 14- Kalkınma Ajansları, mülteci ve göçmenlerin iş gücüne katılımını desteklemek için hangi sosyal hizmet projelerini yürütmektedir?

Soru 15- Türk Patent ve Marka Kurumu, çalışanlarının mesleki gelişimini desteklemek ve sosyal haklarını korumak için hangi programları uygulamaktadır?

Soru 16- TSE, teknolojik yeniliklerin toplumun tüm kesimlerine ulaşmasını sağlamak amacıyla hangi sosyal politika yaklaşımlarını benimsemektedir?

Soru 17- KOSGEB, işsizliğin azaltılması ve istihdamın artırılması için yerel yönetimlerle iş birliği içinde hangi programları yürütmektedir?

Soru 18- TÜBİTAK, sosyal güvenlik ve sosyal hizmetler alanlarında veri güvenliği ve kişisel verilerin korunması için hangi önlemleri almaktadır?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız bağlı ve ilgili kurum ve kuruluşları tarafından, çalışanlarının sosyal güvenlik haklarının iyileştirilmesi, çalışma koşullarının geliştirilmesi, iş sağlığı ve güvenliği standartlarının yükseltilmesi için gerekli her türlü önlem alınmaktadır. Ayrıca; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na bağlı personelimizin mali ve sosyal hakları 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu kapsamında düzenlenmiştir.

Bu husustaki uygulamalara bir örnek vermek gerekirse; Türk Standartları Enstitüsü (TSE)'nin Türkiye genelindeki 60 iş yerinde, iş sağlığı güvenliği uzmanları ve iş yeri hekimleri ilgili mevzuat kapsamında görevlendirilerek, bahse konu iş yerlerinin sorumlulukları mevzuata

uygun bir şekilde yerine getirilmekte, çalışanlara iş başlangıcında iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri verilmekte, çalışanların yapacakları işe uygunluğu iş yeri hekimleri tarafından raporlanmakta, çalışanların sağlık gözetimleri yapılarak güvenli iş yerleri tesis edilmekte, işbaşı yapılan birim bazında işbaşı eğitimleri düzenlenmekte, yetkisi bulunanlar dışındaki çalışanların riskli alanlara girmemesi için gerekli tedbirler alınmakta, iş yerinde alınan iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyulup uyulmadığı izlenmekte, denetlenmekte ve uygunsuzluklar giderilmektedir. TÜBİTAK'ta ise, çalışma koşullarının iyileştirilmesi için esnek mesai sistemi uygulanmakta olup uzaktan çalışmaya uygun birimlerde hibrit çalışma modeli uygulamaya konulmuştur. Lisansüstü öğrenimine devam eden çalışanlara akademik izin kullanma imkânı sunulmaktadır. Performans Tabanlı Sicil ve Değerlendirme Esaslarının yürürlüğe alınmasıyla birlikte çalışanların kariyer gelişim yolları belirlenmiştir. Ayrıca, Yönetici Adayları Gelişim Programları da başlatılmış olup çalışanların dikey kariyer yolunda ilerleyebilmelerine imkân sağlanmıştır.

Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) çalışanları ise 4857 sayılı İş Kanunu hükümlerine bağlı olarak görev yapmakta olup OSB'ler, sosyal güvenlik haklarının korunması hususunda Bakanlığımız ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı tarafından denetlenmektedir. Bu bağlamda; işçi hakları ve çalışma koşulları, cinsiyet, topluluk diyalogu, arazi edinimi ve sosyal altyapı dâhil olmak üzere toplumun ve çalışanların ihtiyaçlarının ele alınarak sosyal performansın iyileştirilmesi amacıyla Bakanlığımız ve TSE tarafından "Yeşil OSB Sertifikasyon Sistemi" oluşturulmuştur.

Kalkınma Ajanslarınca sosyal politika perspektifine uygun olabilecek eğitim, istihdam ve işgücü, kadın ve çocuk gibi başlıklarda "Sonuç Odaklı Programlar" uygulanmakta ve destekler sunulmaktadır. Önemli bir sosyal kalkınma programı olan "Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP)" ise, Bakanlığımız tarafından Kalkınma Ajansları aracılığıyla 81 ilde yürütülmektedir. Bu program vasıtasıyla yoksulluk, işsizlik, cinsiyet, yaş, engellilik, doğal afet, göç gibi herhangi bir sebeple dezavantajlı duruma gelmiş bireylerin sosyal ve ekonomik ihtiyaçlarının karşılanmasına ilişkin projeler desteklenmektedir. SOGEP kapsamında bugüne kadar (2024 fiyatlarıyla) 4,44 milyar TL'lik hibe desteği ile toplam 586 proje desteklenmiştir. Ayrıca; Bakanlığımız ve Gençlik ve Spor Bakanlığı iş birliğiyle 2021 yılında başlatılan "Çalışan ve Üreten Gençler Programı" kapsamında; genç işsizliğin görece yüksek, kadın istihdamının ise görece düşük olduğu bölgelerde özel sektör yatırımcıları için emek yoğun sektörlerin kullanımına uygun yatırım yerleri tesis edilmesi amaçlanmaktadır. Program kapsamında bugüne kadar 109 projeye (2024 yılı fiyatlarıyla) yaklaşık 2,8 milyar TL kaynak tahsis edilmiş olup bu yatırımlarla yaklaşık 153 atölyede 42 bin vatandaşımızın istihdamının sağlanması hedeflenmektedir.

Türk Patent ve Marka Kurumunda, Kasım 2024 itibarıyla engelli personel açığı bulunmamaktadır. Engelli personel ise, Kuruma atamaları yapıldığı andan itibaren, sağlık raporlarına istinaden engel durumlarına uygun görevlerde çalıştırılmaktadır.

Türk Standartları Enstitüsünce; kadın istihdamının desteklenmesi ve çalışma hayatında fırsat eşitliğinin sağlanması için Türkiye İhracatçılar Meclisi (TİM) ile ortak bir çalışma yapılmıştır. Bu bağlamda; Hizmet Yeri Belgelendirme (HYB) Modeli kapsamında, "TSE K 645 Kadın Girişimci-Temel Tanımlar ve Genel Kurallar Kriteri" hazırlanmış olup kadın girişimciliğini destekleyen bu Kriter, 15.12.2022 tarihinde yayımlanarak hizmete sunulmuştur.

KOSGEB tarafından; “Girişimci Destek Programı” kapsamında işletmelerimize iş kurma desteği ve iş geliştirme desteği sağlanmaktadır. İş Kurma Desteğinde; girişimcinin genç, kadın, engelli, gazi veya birinci derecede şehit yakını olması durumunda kuruluş desteğine 10 bin TL, İş Geliştirme Desteğinde ise destek üst limitine 150 bin TL ilave edilmektedir.

TÜBİTAK tarafından; Kurumda yeni işe başlayan çalışanlara verilen oryantasyon programı kapsamında ücret, yan haklar, kariyer yönetimi vb. özlük haklarına ilişkin bilinçlendirme programları sunulmaktadır. Bunun yanı sıra; tüm çalışanlara İş Sağlığı ve Güvenliği, Performans Tabanlı Sicil ve Kariyer Yönetimi, Etik Davranış İlkeleri, İş Yerinde Stres Yönetimi, Pozitif Disiplin başlıklarında yüz yüze eğitimler verilmektedir. Ayrıca, Cumhurbaşkanlığı İnsan Kaynakları Ofisi Uzaktan Eğitim Kapısı platformu aracılığıyla Kurum çalışanlarının İnsan Hakları Temelinde İş Yerinde Cinsiyet Eşitliği, Mobbing ve Stres Yönetimi gibi birçok konuda çevrim içi eğitimlere katılımı sağlanmaktadır.

Türkiye Uzay Ajansı'na, Milli Uzay Programı hedefleri kapsamında uzay ve havacılık alanında uzay farkındalığını arttırmak için çeşitli fuar ve kariyer etkinliklerine katılım sağlanmakta, uzay alanında eğitimler verilmektedir. Ayrıca, Türk Astronot ve Bilim Misyonu Projesi çerçevesinde Ocak 2024'te Uluslararası Uzay İstasyonu'na gönderilen Alper GEZERA'VCI da, her düzeyde öğrencilerimize alanla ilgili eğitimler verip yaşadığı deneyimi aktararak bugüne kadar ülke genelinde toplam 195 programa katılım sağlamıştır.

Bakanlığımızca, çevre ve halk sağlığının korunması amacıyla bütün OSB'lerde arıtma tesisleri, OSB çevresine sağlık koruma bandı yapılması, OSB'lerde yer alan tesislerin parsel etrafına “çevre yeşili” bandı konulması, tesislerin atık sularının ve baca gazlarının kontrol edilmesi ve denetlenmesi proje ve çalışmaları gerçekleştirilmektedir.

Bu kapsamda; Yeşil OSB, Yeşil Altyapı, Geri Kazanım, Karbon Ayak İzi, Su Ayak İzi gibi çevreci sanayi altyapı ve üst yapısı için yapılacak yatırımların kredi ile desteklenmesi için yeni kredi mekanizmaları ve Dünya Bankası kredisi temin edilmiştir. Nitekim OSB'lerimizin Yeşil OSB'lere dönüşümünü hızlandıracak yeşil altyapı yatırımlarını desteklemek için Dünya Bankası Türkiye OSB Projesi başlatılmış olup bu şekilde temin edilen 250 milyon Euro tutarından kredi OSB Tüzel Kişiliklerine kullanılmaktadır. 10.04.2023 tarihinde yayımlanan yasal düzenleme vasıtasıyla ise, OSB'lerin yeşil ekonomiye entegrasyonunu sağlayacak Yeşil OSB projelerinin Bakanlığımızca kredilendirilmesi ve öncelikli olarak değerlendirilmesine imkân tanınmıştır.

Türk Patent ve Marka Kurumu (TÜRKPATENT) tarafından, Kurum personelinin mesleki gelişimlerini desteklemek amacı ile belirli periyotlarda eğitimler verilmektedir. TÜRKPATENT uzmanları, bunun yanı sıra yurt dışındaki kurumlardan da (WIPO, EPO, Japon Patent Ofisi vb.) çeşitli eğitimler almaktadır. Kişisel ve mevzuatta öngörülen eğitimler için ise CBİKO Uzaktan Eğitim Kapısından veya eğitimin konusuna göre diğer Kamu Kurumlarının uzmanlarından da yararlanılmaktadır.

TSE'nin, inovasyonun kurumsal bir kültür haline gelmesi amacıyla tüm paydaşlarının hizmetine sunduğu “TS EN ISO 56002 İnovasyon Yönetim Sistemi Belgelendirme” modelinin; belirsizliği yönetme becerisinin artması, artan kârlılık ve rekabet gücü, üretkenlik, kaynak verimliliği ve geliştirilmiş sürdürülebilirlik gibi faydalarıyla ülkemizin inovasyon çalışmalarına pozitif katkıda bulunması öngörülmektedir.

KOSGEB tarafından; “Deprem Sonrası Mikro, Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin Canlanması Destek Programı” kapsamında depremde etkilenen illerimizde iş sürekliliğinin sağlanması için destek sağlanmaktadır. İşletme sermayesi niteliğindeki bu destek, operasyonel giderler için kullanılmakta olup personel giderlerini de içermektedir. Bu destek programının tanıtımı sürecinde ve KOSGEB tarafından talep edilen dokümanların işletmeler tarafından temin edilebilmesini kolaylaştırıp bürokrasiyi azaltmak için yerel aktörlerle (Valilik, Belediye, Odalar vb.) işbirliği yapılmıştır. Öte yandan; Türkiye genelinde uygulamaya konulan “Sanayide Nitelikli Eleman Desteği”nden 2019-2024 yıllarında 26.130 işletme yararlanmış olup, toplamda 1.13 milyar TL tutarında destek ödemesi gerçekleştirilmiştir.

TÜBİTAK tarafından yürütülen faaliyetler kapsamında, işlenen kişisel verilerin güvenliğinin sağlanması hususunda gerekli idari ve teknik tedbirler alınmaktadır. Sahip olunan ISO 27001 sertifikası çerçevesinde ise bilgi varlıklarının gizliliği, bütünlüğü ve erişilebilirliğinin sağlanması amacıyla Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi (BGYS) uygulanmaktadır. Bilgi güvenliği süreçlerinde, ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak hareket edilmekte, düzenli olarak iç ve dış denetimler gerçekleştirilerek gelişen teknolojiyle birlikte ortaya çıkan güvenlik gereksinimlerinin karşılanması sağlanmaktadır.